

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravištvu 538.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.363, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostolpna petlinjska vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poštnina plačana v polovini.

SLOVENEK

Spimo?

Manifestacije za naše zatirane rojake v Primorju in na Koroškem 28. in 29. oktobra so se izvršile dostojno. Zdaj pa je zopet vse tiho... Ali pa je s tem že vse storjeno? Ali naj sedaj mirno počivamo?

Ne! Manifestacijski shodi bi morali biti samo začetek energičnega in neprestanega dela za pomoč in rešitev naših rojakov!

Ali nismo teh naših bratov doslej preveč pozabljali in iz nemar puščali? Kaj jim pomagajo slovesne obljube in zakletve v trenutnih razburjenjih, da jih nečemo nikdar pozabiti in zapustiti, — če pa brž na to pozabimo na vse te slovesne zakletve in zgublamo ves svoj čas in moči samo v prerakanju o svojih notranjih domačih zadevah!

»Jugoslavija nestori za nas nič, kakor bi je ne bilo« je rekel odlični rodoljub na Primorskem. Kaj izdatnega bi mogla storiti seveda samo vlada, ki pa nima smisla za naše slovenske potrebe in bolečine. Ali pa tudi mi sami storimo vse, kar bi mogli storiti?

Najprej noben dan ne smemo pozabiti, da je tretjina naših rojakov pod tujo peto in da je naša dolžnost storiti vse, da jih ohranimo našemu rodu! Drugič bi bilo nujno potrebno buditi in gojiti narodno zavest našega ljudstva, ker je ima odločno premalo. Koliko se pa ljudstvo zanima za usodo svojih rojakov onstran meje na zapadu in severu? Nemci, 70 milijonski narod, ki se jim nekaj tisočev ljudi nič ne pozna, se brigajo za vsakega svojega moža ali vsaj za vsako peščico svojih ljudi, in faktično mislijo na to noč in dan ter tudi delajo, snujejo in rujejo, da bi dobili nazaj, kar so zgubili. — A mi?!

O naši naravnost neverjetni brezbriznosti priča tole kričeče dejstvo: Slovenci na Koroškem nimajo nobenih slovenskih šol. V Jugoslaviji imamo polno nemških in celo gimnazij. Kak protiproti bi lahko napravili v prilog slovenskim šolam na Koroškem! A to nam niti na misel ne pride! Orožje imamo v rokah, pa ga nečemo rabiti! Največja gorostasnost je pa to: Na Koroškem nobene slovenske šole, v Ljubljani je pa za 70 nemških otrok petrazrednica!! Kako strašno pa gospodari nemštvo Slovincem na Koroškem, je razvidno iz same »Cillier Zeitung«, ki pravi, da so tam »v raznih krajih še slovenski napisi, slovenska služba božja, slovenski šolski razredi...« Pomislimo, da je Koroška od davnine slovenska zemlja, zibel slovenstva, da je bil tam Slovenec od vsega začetka domačin-gospodar, ne pa kolonist ali potujčenec, kar velja o nemškem življenju na Štajerskem in Kranjskem. V tej deželi torej ima Slovenec danes tudi in tam še kak napis in pridigo v svojem jeziku ali celo kak »šolski razred! To se zdi »C. Z.« naravnost preobila narodnih dobrin za slovensko rajo na Koroškem in ne neha zatirjati, kako zadovoljni da so Slovenci na Koroškem.

Koroški Nemci kujejo ravnokar načrt, kako bi še to zadnjo peščico slovenskih duhovnikov izgnali iz dežele in potem cerkve Slovence ponemčili. Se cerkev tam naj služi germanizaciji. Saj že služi, pa jim še ni dosti! Z germanizacijo obenem pride seveda tudi verski indiferentizem, odtujenost in sovražnost cerkvi. Zvesti Slovenci imajo še edino tolažbo v cerkvi. Tudi to jim je treba vzeti! Nemci niso nikoli siti in vsako sredstvo jim je dobro; mi smo hitro zadovoljni in mirni. Ko nam na tihnik stopajo, zastokamo, potem je pa vse tiho.

Ali se spričo teh nakan še vedno ne bomo zganili k energičnemu vsestranskemu in vztrajnemu odporu in brambi naše-ga narodnega življenja?!

Daleč bodi od nas vsaka mržnja proti Nemcem, li je dejansko ne čutimo niti v najmanjši meri. Želimo, da žive naši Nemci med nami mirno in zadovoljno, a spoštujejo naj pravice, ki jih ima Slovenec do te zemlje, ki ji je s svojim delom vtisnil lik svojega obraza. Naj ne skušajo z zahrbtno politiko v Belgradu priti zopet na vrh na račun domačega slovenskega prebivalstva, ker bi to utegnili ob neki pri-

Konferenca male antante.

PRIHOD G. DUCE.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Minister Duca je prišel danes v spremstvu svojega kabinetnega šefa Constantinesca in šefa državnega arhiva Mojsila po 36 urni zamudi ob 4. popoldne v Belgrad. Na kolodvoru so ga sprejeli zunanji minister dr. Ninčič, češkoslovaški poslanik Šeba in več gospodov zunanjega ministrstva. Ob pol 6. se je podal v poslopje ministrskega predsednika, kjer je pod predsedstvom Pašića bila prva formalna seja konference. Poldrugodnevna zamuda, ki so jo povzročile potovalne nezgode ministra Duca, programa konference ne bo spremenila. Delo pa se bo zelo intenzivno, ker mora minister dr. Beneš na vsak način odpotovati 13. januarja zjutraj v London k sejani svetla Društva narodov.

POPOLNO SOGLASJE.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) O poteku današnje popoldne konference je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

Prvi sestanek se je vršil danes ob 5.30 popoldne v poslopju ministrskega predsedstva pod predsedstvom Nikole Pašića. Kakor na vseh dosedanjih konferencah male antante so se tudi na današnji konferenci razgovarjali o mednarodnem političnem položaju. Gg. Pašić, Ninčič, dr. Beneš in Duca so tekom svojih razgovorov ugotovili popolno soglasnost svojih naziranj. Mala antanta želi kot organizacija za ohranitev miru nadaljevati svoje razmerje zaupanja in sodelovanja z vsemi zavezaniki in je z ozirom na današnji položaj v Evropi odločena podpirati one smeri, ki stremijo za izpolnitvijo pogodb in za konsolidacijo miru, ki je vsem trem v mali antanti zastopanim državam enako potreben.

Na prihodnji seji, ki bo jutri dopoldne, se bo pred razgovorom o posebnih vprašanjih, ki se tičejo vsake teh treh držav posebej, nadaljeval razgovor o splošnem položaju.

SPALAJKOVICEVE INTRIGE PROTI RUSIJI.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) »Slovenec« je že svoječasnno obširno poročal o bivanju g. Spalajkovića v Belgradu in točno razgalil njegovo skrajno čudno vlogo. Kako točne so bile te vesti, se jasno vidi iz razgovora z g. Spalajkovičem, ki je bil danes objavljen v oficiozni »Samoupravici«. V tem razgovoru g. Spalajković najprej naglašja, da vesti o vpostavi diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo govorijo in pišejo samo ljudje, ki so ali slabo informirani ali pa od boljševikov plačani. Iluzorno je namreč govoriti o nekaki evoluciji boljševizma. Boljševiki so ljudje, ki ne priznajo nobene domovine in katerih cilj je, da rušijo pravne režime povsod in se to poslužujejo revolucije in socialnih neredov. Zato bi nam zveza samo škodovala in bi bivanje predstavnika sovjetske Rusije v Belgradu značilo veliko nesrečo, kajti on bi bil središče, okoli katerega bi se zbirali vsi protidržavni in protisocialni elementi v državi. Takih protidržavnih in protisocialnih elementov pa je po mnenju diplomata Spalajkovića v naši državi med Hrvati, Slovenci, muslimani in med prebivalstvom v Macedoniji še veliko. Zato Spalajković svetuje, da naj se vsaj reši naša domovina, če se že ne more pomagati pravi Rusiji. — Ta izjava bivšega zunanjega ministra, sedanjega poslanika v Parizu in

kandidata za ministra dvora je v vseh krogih zbudila naravnost ogorčeno zanimanje. Posebno se je o njej govorilo med tujimi diplomati in časnikarji. Lahko se reče, da so vsi, pa tudi tisti tujci, ki so jim take izjave dobrodošle za propagando proti naši državi, soglasno obsodili posebno tisti del izjave, kjer g. Spalajković Hrvate, Slovence, muslimane in prebivalstvo Macedonije proglašja za protidržavne in protisocialne elemente. Splošno se je popraševalo, ali sploh še obstoji država SHS, in če obstoji, na čigav račun dela g. Spalajković take izpade v času konference male antante. Posebno med Čehi je ta izjava delovala naravnost uničujoče, ker so dobro uvideli, da ta izjava ne bo škodovala samo nam, temveč celi mali antanti. Da je bila ta ataka dobro preračunana, se vidi tudi iz dejstva, da je g. Spalajković nekemu carističnemu ruske-mu časnikarju izjavil, da je svojo misijo izvršil, ker na konferenci male antante gotovo ne bo prišlo do sklepa o vpostavitvi odnosov s sovjetsko Rusijo.

VPRAŠANJE DIPLOMATSKÉ ZVEZE Z RUSIJO — ODSAVLJENO Z DNEVNEGA REDA.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Razum običajnih ceremonielnih obiskov in sprejemov se je danes takoj po prihodu ministra Duca v ministrskem predsedstvu od pol 6 do pol 8 vršila važna konferenca. Iz absolutno zanesljivega vira je Vaš dopisnik zvedel, da je bilo na tej seji poleg formalnih stvari definitivno rešeno eno najvažnejših vprašanj, namreč vprašanje obnovitve diplomatskih in političnih zvez s sovjetsko Rusijo. Značilno je, da se v vseh krogih naglašja, da je bila po daljši debati rešena ta pereča zadeva v popolnem soglasju in se sklep glasi, da se vprašanje vpostave zveze s sovjetsko Rusijo odstavi z dnevnega reda. Kot povod takemu negativnemu sklepu se navaja neopredeljenost velesil v tem pogledu. Vaš dopisnik se je imel priliko o tem sklepu, ki je izval precejšnje razočaranje v tukajšnji politični javnosti, razgovarjati z vsemi zastopniki male antante. Iz teh razgovorov bi se dobil naslednji vtis: Češkoslovaško oficiozno stališče glede Rusije je, da je treba počakati, da se najprej Anglija in Italija izjavita za ali proti sovjetom in šele potem se lahko definitivno odloči in svobodno giblje v kateremkoli pravcu. Romunsko stališče je posledica spora radi Besarabije, vendar z ozirom na že vpeljano pogajanja ni tako odločna in bi Romunija popustila, če dobi potrebne garancije za izpolnitev svojih aspiracij na Besarabijo. Stališče Jugoslavije je najbolj nejasno. Govori se mnogo o reakcionarnem mišljenju Pašića glede Rusije in se misli, da je g. Spalajković deloval proti vpostavitvi kot star pristaš Pašića. Gotovo je, da dr. Ninčiču nastop g. Spalajkovića nikakor ne prija in kakor se je iz najzanesljivejšega vira zvedelo, je dr. Ninčič v ožjem krogu izjavil, da g. Spalajković ni bil pooblaščen za nastop, o katerem poročamo na drugem mestu. Znani belgajski politiki, ki imajo to slabo navado, da neprestano vlačijo dvor v dnevno politiko, so tudi danes poskušali uveljaviti svoja mnenja v tem pogledu, pa so se njihove intrige splošno smatrale kot neresne. Tako smo glede sovjetske Rusije ostali tam, kjer smo bili.

zveza bo nasledovala politiko miru. Ko se bo koncem januarja v Varšavi sestala konferenca baltičskih držav in Poljske, bo imela ravno tako pred očmi politiko miru in se bo pečala poleg političnih zlasti z gospodarskimi vprašanji, ki naj izboljšajo položaj prizadetih držav s posebnimi pogodbami.

Na vprašanje o razmerju Poljske do sovjetske Rusije je izjavil g. minister Okenski:

»Kar se tiče sovjetske Rusije in naše razmerje do te velike slovanske države, Vas opozarjam, kar Vam je že gotovo znano, da smo sovjetsko Rusijo v njeni sedanjih obliki priznali in stojimo v popolnoma normalnih odnosih z njo v političnih in diplomatskih ozirih. Da se naše razmerje do sovjetske Rusije razvija v mirnem pravu in da se nahajamo z njo v prijateljskih sosedskih odnosih, dokazuje tudi to, da bomo sklenili z njo čimprej trgovsko pogodbo in konzularno konvencijo.«

Končno je odgovoril g. minister še na vprašanje o razmerju Poljske do Francije in Anglije:

»Naše razmerje do Francije stoji na zelo solidni podlagi in mi stojimo s Francijo v najboljših odnosih. Z Anglijo smo pred kratkim sklenili trgovsko pogodbo, ki bo obema državam na veliko korist.«

Viktor Schweizer.

Akcija za opozicionalni blok.

Zagreb, 10. jan. (Izv.) Danes zjutraj je prišel semkaj predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in se sestal z vodstvom HRSS, da se informira o njihove držanju po konferenci, katero je imelo vodstvo HRSS s Stjepanom Radićem. Na sestanku so razpravljali tudi o akciji za ustvaritev opozicijskega bloka. Sklenjeno je, da se čimprej skliče seja predstavnikov vseh strank federalističnega bloka, na katerem se bo razpravljalo o akciji ustanovitve opozicionalnega bloka na širši podlagi. Zagreb, 10. jan. (Izv.) Dr. Korošec je ostal danes še v Zagrebu. Jutri zjutraj odpotuje v Ljubljano, kjer se jutri zvečer vrši seja izvršilnega odbora SLS.

Konferenca gospodarskih korporacij cele države.

Zagreb, 10. jan. (Izv.) Dne 27. t. m. ob 9. dopoldne se bo v Zagrebu vršila konferenca vseh trgovskih in obrtnih zbornic in ostalih gospodarskih organizacij cele države. Dnevni red bo naslednji: 1. Davčna bremena za pridobitne sloje. 2. Prometna vprašanja. 3. Vprašanje kreditov za trgovino, obrt in industrijo. 4. Slučajnosti.

Avstrijska zunanja politika.

Govor zunanjega ministra dr. Grünbergerja.

Dunaj, 10. jan. (Izv.) Minister zunanjih zadev dr. Grünberger je imel danes na seji parlamentarnega odseka za zunanje zadeve govor, v katerem je označil kot glavno smernico avstrijske zunanje politike gospodarsko obnovo Avstrije. Omenil je potovanja kancerja dr. Seipla v razna glavna mesta Evrope in uspehe teh potovanj. Dalje je govoril o razmerju Avstrije do ostalih, predvsem sosednih držav. S Čehoslovaško živi Avstrija v prijateljskih odnosih, kar je predvsem zasluga sedanjega čehoslovaškega ministra zunanjih zadev dr. Beneša, ki je pokazal mnogo smisla za gospodarsko obnovo Avstrije. Glede francosko-češke pogodbe je omenil, da pogodba ne vsebuje ničesar, kar bi nasprotovalo že obstoječim pogodbam.

Z Jugoslavijo so razmere že urejene, zlasti po podpisu zadnjih konvencij, ki urejajo razna iz senžermenske pogodbe izvira-joča vprašanja.

Tudi pogodba, ki bo sklenjena s Poljsko, bo koristila obema državam.

S Francijo in Anglijo živi Avstrija v prijateljskem razmerju. Tudi s sovjetsko Rusijo se razmerje vedno izboljšuje in danes ni s strani Avstrije nobene ovire več tudi za pravno priznanje sovjetske Rusije.

Poslanik Okenski o smernicah poljske politike.

Belgrad, 10. jan. (Izv.) Tukajšnji poslanik poljske republike g. minister Okenski je danes sprejel dopisnika »Slovenca« in mu izjavil v razgovoru na različna vprašanja sledeče:

Na vprašanje o razmerju Poljske do male antante je gospod poslanik odgovoril:

»Poljska ni članica male antante in jaz se konference male antante ne udeležujem. Kakor pa se gotovo spominjate, je Poljska

liki zanje postati usodepolno. Slovenci nečemo in ne bomo nikdar deliti usode poljskih Slovanov!

že doslej sodelovala z malo antanto, n. pr.

v Genovi in v Haagu, tako da smo v različnih vprašanjih, ki so nas skupno interesirali, vedno složno nastopali. Tako Poljska kakor tudi mala antanta vodijo politiko miru in vztrajajo na izpolnitvi mirovnih pogodb. Poleg tega je pa še mnogo vprašanj, v katerih tudi lahko sodelujemo, zlasti v »Društvu narodov«. Prepričan sem, da bo to sodelovanje trajalo tudi v bodočnosti.

Na vprašanje o ciljih na novo ustvarjajoče se zveze med Poljsko in baltičskimi državami je gospod minister odgovoril:

»Med nameravano zvezo baltičskih držav in Poljsko in med malo antanto na drugi strani obstoji neka sličnost. Tudi nova

AFERA SENATNEGA PREDSEDNIKA PRAŠKA.

Praga, 10. jan. (Izv.) Izvrševalni odbor agrarne stranke je imel pod predsedstvom ministrskega predsednika Svehle sejo, na kateri se je pečal z znano špiritno afero senatnega predsednika Praška. Prašek je seji prisostvoval in dal svoje mesto stranki na razpolago. Odbor je vzel Praškovo izjavo na znanje.

BOJ MED SEPARATISTI IN RAJHOVCI V NEMCIJI.

London, 10. jan. (Izv.) »Daily Mail« poroča iz Speyer-a, da je bil v boju med separatisti in pristaši nemške enotnosti ubit vodja separatistov Heinz-Orbis. Razun njega je bilo še več oseb ubitih in težko ranjenih.

Pariz, 10. jan. (Izv.) Vsled intervencije angleških oblasti v bojih proti separatistom je odšel na lice mesta vrhovni komisar za zasedeno ozemlje.

ZNIŽANJE ŽELEZNISKIH TARIFOV V NEMCIJI.

Berlin, 10. jan. (Izv.) 20. januarja bo železniška uprava znižala tarifo za tovorni promet.

ZASTOJ V NEMSKI KOVINSKI OBRTI.

Köln, 10. jan. (Izv.) »Kölnische Ztg.« poroča, da je nastal v kovinski industriji v Düsseldorfu in v okolici popoln zastoj. V soboto bodo imeli komunisti in brezposelni delavci sestanek, kjer bodo sklepali o tej zadevi dalje.

BORBA ZA VPOSTAVO FRANKA.

Pariz, 10. jan. (Izv.) »Matin« poroča, da je pariška policija izgnala po nalogu vlade veliko število tujih borznih spekulativ, zlasti Rusov, preko meje. Proti uničevalcem vrednosti francoskega franka bo policija ukrenila še več strogih ukrepov.

POLOŽAJ V GRČIJI.

Atene, 10. jan. (Izv.) Položaj je neizpremenjen. Venizelos nadaljuje svoja pogajanja z voditelji strank.

Atene, 10. jan. (Izv.) Vprašanje takojšnje proglačitve republike je stopilo znatno v ozadje.

ZNIŽAN DAVEK NA POLJSKEM.

Varšava, 10. jan. (Izv.) Davek na premoženje je vlada znižala. Znižanje velja tudi za nazaj in sicer do 24. februarja preteklega leta.

SE VEDNO VIHARJI NA MORJU.

Brest, 10. jan. (Izv.) Morje še vedno silno valovi. Na južno-angleški obali divjajo silni viharji, v celi Angliji pa je zapadel silen sneg.

UBOJ NA FILIPINIH.

Manila, 10. jan. (Izv.) Na otoku Bucas so domačini ubili iz verskega fanatizma 19 filipinskih stražnikov.

Iz zunanje politike.

* *Nov: angleška vlada*, katero bo sestavil Macdonald, ki bo poleg predsedstva kabineta vodil tudi zunanjo politiko, bo sestavljena še iz Hendersona, Clynesa, Shawa, Thomasa, O'Gradyja, polkovnika Wedgeworda, slovečega narodnogo spodarskega in socialnega znanstvenika Webba in najbrž še ene dame; vsi člani delavske stranke, oziroma angleške strokovne zveze. Za enkrat je Macdonald baje opustil misel o oddaji premoženja, in socializaciji železnice ter rudnikov, ki je velebožnaške kroge najbolj strašila ter hoče te stvari dati zgolj v proučevanje parlamentarnim komisijam. Pač pa misli predlagati raztegnitev starostnih rent tudi na vdove, produktivno zaposlenje brezposelnih in pa

zgradbo stanovanj iz javnih sredstev. — Lloyd George se je odločno izjavil zoper vsak kompromis s konservativci tudi za bodoče. On meni, da delavska stranka lahko naravnost začne novo epoko v zgodovini Anglije. Dasi liberalci Macdonalda ne bi podpirali, ako bi hotel izvesti socializacijo industrije, ga bodo podpirali pri agrarni reformi, da se angleški latifundizem končno strmo glavi. Tudi Macdonald ima to stvar, ki je izredno dalekesežna, na programu. Tako je zelo verjetno, da delavska vlada izvrši to, kar je pred polstoletjem zaželel Gladstone, namreč prehod angleške zemlje iz lordske posesti v posest srednjega in malega kmeta.

Politična vesti.

✚ *Pogajanja med radikali*, NNS, NSS in kmetijci. Narodnonapredna, Narodnosocialna in SKS so že pred novim letom zaključile zvezo z radikali. Zavzele so do radikalov prijateljsko stališče in izraz tega najožjega prijateljstva in spriznanjenja z radikalnim režimom je »Narodni dnevnik«, dnevno glasilo vseh teh štirih strank. Da pomeni ta zveza omenjenih strank z radikali samo prvi korak k njihovi fuziji z radikali, je bilo takoj jasno, mi smo pa tudi takoj pogodili nadaljnjo taktiko teh strank v odnošajih do radikalov. Danes se namreč potrjuje naša tedanja sodba, da se bodo NNS in NSS radikalom tudi vidno še bolj približali, SKS pa da bo iz oportunističnih razlogov svoje zveze s Pašičevci na zunanji prikrivala vsaj do prihodnjih volitev. Med radikali in NNS so se te dni že vršila pogajanja za fuzijo, med radikali in NSS pa se bodo v bližnjih dneh. SKS bo pa po dosedanjem sklepu še znanprej uravnila vse svoje politične korake po radikalnih ukazih, bo solidarna s svojimi zavezniki, kar se bo pokazalo v »Narodnem dnevniku«, v »Kmetijskem listu« bo pa udrihala po režimu, da nameče nevednim svojim podeželskim pristašem malo peska v oči. Tako je s temi »napredniki«, »socialniki« in »samostojniki« strankami v Sloveniji. Z demokrati je podobno. Vsa njihova politika je šla za tem, da pridejo zopet v koalicijsko vlado z radikali. Ker se jim to ni posrečilo, so apelirali na SLS, da bi z njeno pomočjo pritiskali na radikale, da bi postali ti popustljivejši. Za vsemi temi strankami pa stoji bančne skupine, ki žrtvujejo milijone in milijone za njihovo časopisje, ki je v sedanjem času papirne draginje naravnost razkošno opremljeno. Banke vedo, da se jim bodo te velikanske žrtve izplačale, ker se bodo s pomočjo tega časopisja vzdržale, stranke pa, ki to bankarstvo z vsemi izrastki vlad podpirajo, s tem utrjuje. Borba bančne skupine, ki stoji za »Jutrome«, z bančno skupino, ki stoji za strankami »naprednega bloka« v Sloveniji, je pa samo dvoboj, kdo da bo končno požel vso zlato pšenico, ako se morda v tem pehanju za zlatim teletom ne spoprijaznijo prej, če ne bo v doglednem času pričakovati »maga ene od obeh skupin. Naivno občinstvo, ki ne vidi v ozadje te borbe in ne pozna njenih ciljev, pa požira »senzacije«, ki so plodovi te medsebojne borbe naših političnih nasprotnikov, in bo naprej zabavljalo čez centraliste, pa jih nehoti in nevede še naprej podpiralo. Kdor vse to premisli, bo razumel besede dr. Korošca, ki jih je izrekel v svojem pogovoru z urednikom »Stražak«: »Prepričan sem, da avtonomija pride, ako bo narod vztrajal. Ako ne, potem je dobro, da se pripravimo na pot v nemške rudokope in ameriške fabrike. Svojo usodo in bodočnost ima narod sam v rokah. Če hoče avtonomijo, bo šel z nami, če ne, pa naj jo ubriše za slovenskimi filii« mi srbskih radikalov, demokratov in zemljoradnikov.

✚ *Konferenca male antante v Belgradu*. Dpisnik »Neue Freie Presse« poroča

svojem listu, da mu je izjavil neki jugoslovanski diplomat: »V Belgradu se bo bila zadnja bitka med Anglijo in Francijo za prvenstvo v Srednji Evropi.

Beleške.

Dva huda nasprotnika sovjetske Rusije sta dr. Kramar in naš poslanik v Parizu g. Spalajković. Z ozirom na dnevni red konference Male antante, kjer stoji tudi vprašanje razmerja Male antante do sovjetske Rusije, je napisal dr. Kramar v »Narodnih Listih« članek, v katerem označuje priznanje sovjetske Rusije kot »izdajstvo nad Slovanstvom«. Gospod Spalajković pa je priobčil v »Samoupravlj« članek o tej velevažni zadevi, kjer je zapisal veliko modrost »boljševik je in ostane boljševik«. Da dr. Kramar nima posebnih simpatij za sovjetsko Rusijo, je razumljivo, ker je prišel ob svoje veleposestvo in ob svoje fabrike v Rusiji. Kaj pa Spalajkovića tako bode v nos v današnji Rusiji, nam ni popolnoma jasno. Mogoče tudi kakšna izgubljena »zarada«?

Poglavje o slovenski žurnalistiki. Nobenemu časnikarskemu poročevalcu g. dr. Beneš ni dal tako izčrpnega in točnega poročila o nalogah male antante in programu njene belgrajske konference kakor našemu belgrajskemu poročevalcu. »Slovenski narod« reproducira vsebino te izjave dr. Beneš v brzojavki iz — Belgrada z označbo »posebnemu dopisniku, ki se je vozil do Belgrada, je dr. Beneš itd.«, zamolči pa da je bil ta posebni dopisnik naš poročevalec. Tudi pošteno, kajne?

Akcijski odbori in glavni sekretarijati. Belgrajsko »Vreme«, ki ima tesne zveze z radikalno stranko, poroča dne 9. t. m.: »Med radikali v Sloveniji so se pojavila nedavno nasprotstva, ki so razvoji stranke v teh krajih zavrla. Da ta nesolastja odpravi, je glavni odbor radikalne stranke iz Belgrada naslovil na radikale v Sloveniji dopis, kjer stoji: »V zadnjem času se opažajo v ljubljanski, in v manjši meri tudi v mariborski oblasti neopravičena nescelastja med pristaši radikalne stranke. Na eni strani organizira stranko »akcijski odbori«, na drugi strani pa »glavni tajništvo«, ki pa od glavnega odbora ni priznava. Tako pobija »odbor« in »tajništvo« drug drugega. Da se to konča, daje glavni odbor svojim (strankarskim) pristašem na znanje, da je samo »akcijski odbori« pooblaščen organizirati radikalno stranko v ljubljanski oblasti in da »glavni sekretariat« ni niti priznan niti pooblaščen za kakšno akcijo — »Tako je zmaga skupina g. Zupaniča, ki ima v svojih rokah »akcijski odbore«, — dostavlja »Vreme«. Vprašanje je samo, kje bo zmaga »akcijski odbore« v bodočnosti. »Zmaga« nad »sekretarijatom« menda ni bila pretežajna.

Krožijo gore, rodila se bo miška. Tako se glasi naslov ene izmed večerajšnjih dnevniških vest v »Slov. Narod«. Radovedno smo se vprašali, kdaj in kakšne gore »krožijo«. Krožijo jastrebi in orli nad planinami, »krožijo« ponoči po mestnih ulicah temne postave, ampak gore? Kar nenadoma pa smo se spomnili z ozirom na »projevo miške«, da se morda logično »krožeče gore« nanašati na znani Horacijev verz: Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus. V nemškem prevodu se to pravi: Es kreissen die Berge etc. »Narodove« jezikoslovec pa je en »s« spregledal in bral: Es kreissen die Berge — gore »k r o ž i j o«, namesto da bi povedal pravilno: Gore se vijejo v poronih bolečinah (= kreissen, oziroma »parturiunt«). Sicer je za vseeno, če v »Narodove« gore »krožijo« ali pa pamet, ata so in ostanejo ata, alt und dumm.

Znati je treba. Nedavno smo poročali, da je naša vlada prepovedala prodajo dunajske »Neue Freie Presse« v naši državi, češ da piše ta list »proti interesom naše dr-

žave«. Pa nista minula še dva tedna po prepovedi, ko je naša vlada zopet »ovolila« »Neue Freie Presse« v naši državi. Sedaj piše ta list menda iz same hvalečnosti v svojem gospodarskem delu v številki od torka tako-le: »Die Staatspapiere, die dank privater Nachfrage und dem Eingreifen des Finanzministeriums in der letzten Zeit eine sehr günstige Vorkehr- u. Kursentwicklung genommen haben, behielten diese Richtung... etc. — Tako piše ta list v svojem borznem poročilu iz Belgrada, v onem iz Zagreba pa nič slabše oziroma boljše. Dunajski židje znajo in »znati je treba«, je beje rekel znani Ravnik.

Dopisi.

Iz Otoka pri Radovljici. V tukajšnjih vaseh je navada, da lantje na večer pred godom počaste bogatejša s podoknico. Za uslugo radi sprejmejo kozarec pijače, pa naj jim jo natoči SKSar ali SLSarica. Pred zadnjim Silvestrovim so se je pa res menda nekateri preobilo ne poslužili. Opazovali so jih trije SKS. Čakali so, kdaj se bodo vračali. Dva sta si mislila, da se je pijancu dobro s senenim vozom zogniti. Tretji pa je prevzel vlogo redarja ali neredarja, in je prišlo brez potrebe do prasko.

Iz Mošenj na Gorenjskem. Pod tem naslovom pripoveduje »Sl. Narod« z dne 8. t. m., da so mladeniči iz Mošenj priredili Silvestru Pangere v Otoku godovno podoknico, da so se potem vpiljani in vračajoč se v Mošnje grdo preklinjali. V ostalem naj se sami zagovarjajo; jaz samo to pribijem, da ni nobeden izmed njih član tukajšnjih katoliških organizacij. Bil sem prepiran, da predsednik ni hiter ali celo prehter v sprejemanju. Vendar sem se pri njem informiral. Predložil mi je članski imenik, in sem videl, da nihče izmed njih ni vpisan. »Narod« jih torej po krivici imenuje petkrat orliče, naj si že to štejejo v čast ali nečast.

Dr. Bogomil Senekovič †.

Predvečerašnjem je umrl po dolgi, mučni bolezni g. dvorni svetnik dr. Bogomil Senekovič, eden najboljših upravnih uradnikov slovenskih, ki je v najtežjih časih s svojim neumornim delom bil vedno vzor vestnega uradnika, kot mož pa vzorpoštenjak.

Se pod avstrijsko vlado se je izkazal kot izboren upravni strokovnjak in odličen poznavalec vseh strok obsežne državne uprave. Poverili so mu marsikatero težavno nalogo že takrat in vsako je častno rešil. Tudi nova doba je zahtevala od njega mnogo, mnogo in sedaj je pokazal tem rajši svoje odlične sposobnosti, ker se je kot vedno zaveden Slovenec lahko udejstvoval ne samo tako, kakor mu je velevala dolžnost, ampak kakor mu je narekovalo tudi srce.

Zlasti velike so njegove zasluge za prehrano Slovenije takoj po prevratu. Mnogo jih bo, ki ga bodo ohranili v hvaležnem spominu, zlasti naših vojakov v tujini.

Kot vladni komisar mestne ljubljanske občine pa je pokazal posebno skrb za Ljubljano. Ni mu pa bilo dano izvršiti vseh lepših njegovih načrtov.

V svojem prostem času se je mnogo bavil s pravnimi študijami, ki jih je napisal lepo število. Njegovo znanstveno delovanje je znal ceniti tudi naš najvišji znanstveni zavod, ki mu je namenil mesto rednega profesorja.

Povodom nagle smrti pokojnika je imel v začetku svojega večerajšnjega predavanja g. prof. Pitanec na svoje slušatelje pomemben in lep nagovor, v katerem je naglasil, da je s pokojnim dr. Senekovičem izubila pravna fakulteta izvrstno moč, cela Slovenija pa enega svojih najprominentnejših

Edmund About:

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

Dež ni nehal padati, niti Dimitrij opazovati mladenke, niti mladenka gledati Harrisa, ne Giacomo razdirati orehov, ne g. Mérinay pripovedovati malemu Lobsterju neko poglavje stare zgodovine, katerega pa isti ni poslušal. Ob osmih je Marula pripravila mizo za večerjo. Fotini je dobila svoj prostor med Dimitrijem in med menoj, ki pa iz tega nisem izvajal nikakih posledic. Govorila je malo, jedla pa nič. Po večerji, ko je dekla govorila o povratku, je očividno napela svoje moči in mi rekla na uho:

»Ali je gospod Harris poročen?«
Veselilo me je, da je pripravim malice v zadrego in sem odgovoril:
»Da, gospodična, poročil je vdovo beneških dožev.«

»Ali je mogoče?! Koliko je stara?«
»Stara je kot svet in večna kot on.«
»Ne norčujte se iz mene; uboga dekla sem in nerazumem vaših evropskih šal.«

»Z drugimi besedami, gospodična, poročil je morje; on poveljuje ameriški ladji »The Faney«.«

Zahvalila se mi je s takim žarkom ve-

selja, da je njena puščoba za hip otemnela in se mi je zdela lepa — za trenutek vsaj.

III.

Marijana.

V moji mladosti se je pri učenju v meni razvila neka strast, ki je končno nadvladala vse druge: bila je želja po znanosti, ali če se hočete izraziti z drugimi besedami: radovednost. Do trenutka, ko sem odšel v Atene je bilo učenje moje edino veselje; moja edina žalost je bila nevednost. Ljubil sem znanost kot svojo ljubico in nobena druga oseba ji do takrat še ni prevzela mojega srca. Nasprotno pa moram priznati, da nisem bil nežnega srca in poezija in Herman Schultz sta le redko kdaj vstopila skozi ista vrata. Sprehajal sem se po svetu kot po razsežnem muzeju z drobnogledom v roki. Opazoval sem veselje in žalost drugih kot predmet, vredn proučevanja, toda nevreden sočutja ali nevoščljivosti. Prav nič bolj nisem zavidal srečne družine kot dve palmovi rastlini, ki ju je veter združil; imel sem prav toliko sočutja s srcem, uničenim od ljubezni, kot z žerjavom, ki je zmrznila v hudi zimi. Kdor je enkrat seciral žive živali, ni več občutljiv za krik trepetajočega mesa. Predstavljaj bi bil izvrstno publiko v bitki gladijatorjev.

Fotina ljubezen za Johna Harrisa bi bila genila vsakogar prej kot kakega prirodošlovca. Uboga stvarica je ljubila brez predsodka in se ravnala po lepem izreku Henrika IV.; in bilo je očividno, da ljubi zaman. Ona je bila preveč boječa, da bi si bila upala pokazati svojo ljubezen in John je bil hrupec, da bi jo bil opazil. Pa če bi bil tudi kaj opazil, kako naj bi se bil vendar zanimal za tako naivno stvarco z Ilijskega obrežja? Fotini je preživela še štiri dni skupaj z njim, štiri nedelje v aprilu. Gledala ga je od jutra do večera s hrepenečimi in obupanimi očmi; toda nikdar ni imela poguma, da bi odprla usta v njegovi bližini. Harris je mirno žvižgal, Dimitrij je godrnjal kot mlada daga in jaz sem smehljaje opazoval to čudno bolezen, pred katero mi je dotakrat obvarovala moja trdna konstitucija.

Moj oče mi je medtem pisal, da gre njegov posel slabo, da so potniki redki, da je življenje drago, da so se naši sosede izselili, in da ne morem nič boljšega storiti, kot da brez premisleka poročim rusko princezino, če jo dobim. Odgovoril sem, da nisem še nikogar dobil, ki bi ga lahko zapeljal, izvzemši morda hčerko ubogege grškega stotnika. Povedal sem, da je ona resnično zaverovana, toda ne v me, ampak v nekoga drugega; da z nekoliko ročnosti lahko postanem njen zaupnik, toda nikoli

njen mož. V ostalem pa sem zdrav in moj herbarij je krasen. Moja raziskovanja, omejena dosedaj le na okolico Aten, bom odsej lahko razširil na deželo. Varnost se je večala, roparje so pobili orožniki in vsi časopisi so naznanjali, da se je tolpa Hadži-Stavrosa razpršila. V enem mesecu najpозnejše se bom lahko podal na pot v Nemčijo in prošil za mesto, ki bo dalo kruha vsej družini.

V nedeljo, dne 28. aprila, smo brali v atenskem »Siécle« o velikem porazu kralja gora. Oficijelna poročila so naznanjala, da ima dvajset mož nesposobnih za boj, da je njegovo taborišče požgano, njegova četa razpršena in da ga je orožništvo zasledovalo prav do maratonskih močvirij. Te novice, tako prijetne vsem tujcem, so povzročale, kot se je zdelo, manj veselja Grkom in zlasti še našim gospodarjem. Kristodil, kot bivši poročnik, je bil očividno premalo navdušen, in polkovnikova hčerka je skoro jokala, ko je slišala o tolovajevem porazu. Harris, ki je prinesel časopis, ni skrivno svojega veselja. Jaz pa sem postal gospodar dežele in sem bil vzhuden. Dne 30. zjutraj sem se podal na pot s svojo škatljo in palico. Dimitrij me je vzbudil ob 4. On sam je šel čakati povelja angleške družine, ki se je pred nekaj dnevi nastanila v Tujškem hotelu.

(Dalje sledi.)

pravnikov in upravnikov. Pokojni je v svojih znanstvenih razpravah pokazal veliko teoretsko izobrazbo in znanstveno sposobnost. L. 1920 je bil imenovan za honorarnega nastavnika za upravno pravo na Juristični fakulteti v Ljubljani, lani pa je bil izbran za rednega profesorja za upravno pravo. Smrt je preprečila njegovo imenovanje. Slava njegovemu spominu!

Dnevne novice.

— **Dr. Ivan Frischaut** †. V Gradcu je 7. januarja umrl vpokojeni vseučiliški profesor dr. Ivan Frischaut, star 86 let. Pokojnik se je za slovensko turistično pridobil neveljavne zasluge. Leto za letom je zahajal na slovenske planine. Že pred več kot 40 leti je napisal »Die Sammlerlappen«, ki je zbudila v nemških krogih veliko pozornost. Dr. Frischaut je tudi sprožil idejo, da se ustanovi »Slov. planinsko društvo«. V priznanje njegovih zaslug ga je večina gornjegrajskih občin izvolila za častnega občana, enako tudi »Slovensko planinsko društvo«. Dasi po rodu Nemec, je bil velik prijatelj Slovencev, za katere se je vedno potegoval. To mu je seveda nakopalo veliko sovražstvo nemško-nacionalnih krogov. Slovenci, posebno turisti, mu bodo ohranili trajen in hvaležen spomin.

— **Smrtna kosa**. V Zagrebu je umrl 74 letni kanonik msgr. Ivan Göszl. Pokojnik je bil prvi tajnik pokojnega nadškofa dr. Josipa Stadlerja v Sarajevu. Kasneje se je vrnil v zagreboško nadškofijo. Leta 1916. je postal kanonik v Zagrebu in župnik pri Sv. Mariji. Blag mu spomin!

— **Smrt papeževe tete**. V Milanu je umrla 90 letna Roza Galli, zdravnikova vdova in teta Pija XI.

— V Mešnjah je bilo leta 1923 5 porok, 37 rojstev in 26 pokopov. Na Brezjah je bilo 213 porok.

— **Požar na sv. večer** bo brez dvoma vedno več, odkar se je mladina z nerazumljivo brezumnostjo po nekaterih glavarstvih lotila raznih barvanih vžgalic, raket in podobnih ognjenih preparatov. Vsak samosrajnik mora že imeti na sv. večer kaj takega in to potem mečejo v zrak in okoli sebe, ne glede na to, kam prileti: v listje, na slamnato streho, človeku na obleko ali v obraz. Letos smo imeli — kolikor znano — dva, ožara, povzročena na ta način (Gorica in Lahov Graben pri Jurkloštru), drugo leto jih bomo imeli 20, še pojde tako dalje. To je luksuz, na tako potratu naložite davek! Opozorjamo okrajavstva — zlasti Kranj in Kamnik — na to.

— **Smrtna nesreča**. V združenih papirnicah v Vevčah je 24 letni električar Subic Pavel iz Vevč, v strojni dvorani papirnice »Janez« napeljeval kable za vrtni stroj. Ko je vodil izolirano žico k transformatorju, je prišel v stik s tokom, ki ga je na mestu ubil. — Nesrečo je zakrivil sam vsled neprevidnosti, ker ni poprej pobral iz transformatorja zavorovalce. Poklicali so k ponesrečenec takoj zdravnika primarija dr. Divjaka, ki je mogel le ugotoviti, da je nastopila smrt v trenutku, ko je zadet močan tok.

— **Odmera dohodnine za 1923**. — Na mnoga vprašanja in pritožbe ugotavlja finančna delegacija, da se odmera namenoma odlaga, dokler se s finančnim zakonom 1923-24 ali na drug način avtoritativno ne določita eksistenčni minimum in davčna lestvica. Da bi se brez vsega vporabile določbe fin. zakona 1923-24 in predpisi naknadno korigirali, delegacija ne glede na pravno dopustnost, že radi dvojnega dela in drugih s tem združenih komplikacij ne smatra za oportuno. Sicer se je pa finančno ministrstvo pred kratkim znova prosilo za instrukcije. Čim dojdejo te, se priredba takoj lahko izvede, ker so priprave v splošnem končane.

— **Upeljava nedeljskih vlakov Ljubljana gor. kol.** — Kranj. Od 13. januarja t. l. vozita na progi Ljubljana gor. kol. — Kranj ob nedeljah in praznikih izletniška vlaka št. 942 in 943. Odhod iz Ljubljane gor. kol. ob 8.54, prihod v Kranj 10.10; odhod iz Kranja 17.17, prihod v Ljubljano gor. kol. ob 18.20.

— **40.000 slovenskih rudarjev se vrne iz Nemčije**. Z našega konzulata v Düsseldorfu prihaja poročilo, da se spomladi vrne v domovino 40.000 slovenskih rudarjev, ki so doelej delali v essenskih in gelsenkirchenskih rudnikih. Rudarji dobe delo v bosenskih rudnikih. Ministrstvo je za polne stroške dovolilo nad 200.000 Din kredita in poskrbi nadaljne potrebne ukrepe.

— **Aktorendeli**. V Belgradu so aretirali sleparja in tatu svetovnega slovesa: Antona Rendelija. Mož je bil rojen v Ljubljani in sicer leta 1898., a je že kot deček prišel v Zagreb. Zgodaj se je nagnil na slabo stran in si izbral tatinski poklic. Hodil in kradel je po celi Evropi: po Nemčiji, Holandski, Franciji, Italiji in Grčiji. Končno ga je pot privedla v Belgrad, kjer je v prvi sili sprejel službo trgovskega pomočnika pri trdnici Pavković in Nikolajević. Seveda je takoj začel kraati, pa je imel smolo. Prišel je v roke policije, ki si je čestitala, ko je doznala, kak plen je napravila. Rendelija so izročili v sodne zapore.

— **Zagreb za šolo**. Zagrebska mestna občina je temeljem proračuna zasnovala obsežno skrb za revno šolsko mladino. Proračun za tekoče leto izkazuje v to svrhu naslednje postavke: Za prehrano revnih šolskih otrok 65.000 Din, za razne dobrodelne dejave zavode in pa ustanove 56.500 Din, za zdravljenje revnih

otrok 60.000 Din, za oskrbo sirot 15.000 Din, za otroški ambulatorij 300.000 Din, za počitniško kolonijo 380.000 Din, za vzgojalni zavod v Klinča selih 385.000 Din, za otroško okraevnišče istotam 325.000 Din, za kruh revnim šolskim otrokom 70.000 Din, za obleko, čevlje in druge potrebe revne šolske dece 660.000 Din. — Dalje je mestna občina na lastne stroške ustanovila kino za šolsko mladino. Nastavila je večje število šolskih zdravnikov specialstov. Za šole je naročila celo vrsto slik iz hrvatske zgodovine.

— **Stavbena delavnost v Zagrebu**. V Zagrebu se je stavbena delavnost v zadnjih letih razvijala sledeče: Zgrajeni je bilo novih stanovanj 1920 1. 48, 1. 1921 304, 1. 1922, 878, a 1923. 1. pa zopet samo 796, vsega skupaj v štirih letih 2026 stanovanj. Največ so to mala stanovanja z 12—2 sobama ter kuhinjo. Od tega so zgradile banke in zavarovalne družbe 319, zasebna podjetja 348, mesina občina 248, zasebniki 1111 in država 23 stanovanj. Sedaj je v delu 150 novih stanovanj, ki bodo do maja gotova za uporabo.

— **Stanovanjsko gibanje v Sarajevu 1923**. Stanovanjski urad v Sarajevu je tekom leta 1923 prejel vsega 2500 prošnja za nakazanje, zamenjavo ali druge transakcije stanovanj. Od tega je ugodno rešil 554 slučajev ali do 60 odstotkov. Praznih stanovanj je bilo dodeljenih blizu 400. Občinski in državni nameščenci so sedaj s stanovanji preskrbljeni.

— **Davčne klesce za bogataše v Nemčiji**. Nemška vlada je po vseh inozemskih razkošnih kopališčih nastavlja svoje agente, ki pazijo na goste iz Nemčije. Imena teh gostov pošljejo nemškim oblastem, ki nato tem ljudem, ki imajo dovolj denarja, da ga zapravljajo v inozemstvu, napokajo nove davke. Razen tega bo nemška vlada ukinila potna dovoljenja za zabavna potovanja.

— **Rdeč sneg** je padal te dni v švedskem mestecu Halmstadt. Baje so poročile sneg milijoni ličnik neke žulke. Tega pa londonški znanstveniki ne verjamejo. Doslej so že večkrat opazovali rdečkast sneg, a vzrok je bil vselej droben puščavski pesek oziroma prah.

— **Kako se morajo poštni paketi zavijati**. Zadnji čas prinašajo stranke na pošto pakete, ki niso nič zapetani. Posredovalne pošte ovira to pri prevzemanju in oddajanju, naslovne pošte pa pri dostavljanju, ker je treba večkrat tak paket po nepotrebnem komisijsko odpreti, kadar namreč pošta ali pa naslovnik sumi, da je bila pošiljka nasilno odprta. Ali ker poštna uprava noče nadalje trpeti teh nepravilnosti, se je treba obklistu natančno raznati po pravilniku (1. del, člen 27., točka XIII), ki pravi, da morajo biti v papir zaviti poštni paketi izpod 600 Din vrednosti (navadni paketi) zatvorjeni s pečatnim voskom, svinecem ali vsaj z vinjetami.

— **Umetila se ubogih pliškov v snegu in mrazu**. Ko zmrzne zemlja in je vse nasokrog pokrito s snežno odejo, tedaj nastanejo za ptice težki časi. A naša dolžnost je, storiti vse, da ne poginejo od mraza in glada uboge stvarce proste prirode. Tudi če bi ne mislili na to, da jim potresamo krušnih drobtin, jaboličnih in bučnih pebek, raznega zrna, ostankov od svoje kuhine zato, ker so nas spomladni in poleti s svojim petjem razveseljevali ter nam bili brezplačni pomočniki na vrtu, v gozdu in na polju, nam veleva že sam čut usmiljenja do stradalajočih kralitih pevecov, ki ne morejo nikomur povedati, kakšna 'lakota ji mori, da jim vsaj nekoliko olajšamo težke dni, ko jim je priroda do malega vse odpovedala.

— **Za Bošt in novo leto so darovali podporne društvo sledeči dobrotniki**: Tvrđka Gregorin-Verlić, tu, Din 2300; neimenovani Din 200; neimenovani Din 100; Iv. Ogrin, stavbenik Din 100; železniški uslužb. Novo mesto — Trebnje Din 220; Stanko Jesenko, ravnatelj Din 100; direktor Zoro Din 100; Remžar Din 100; dr. Prejo Din 100; Gusti Vodopivec Din 100; kemična tovarna Din 100, dr. Gaj Din 100; tvrđka Reich Din 170; Povski zbor Glasbene Matice Din 100; Zibert Din 100; tvrđka Bajt Din 100, Gđa Friš in Bar, tu, Din 100; Ivan Ogrin, Laverca Din 123; Bogadi Din 77; Čičuš & Jesih, zavitek blaga; C. M. Roger Din 50; Komar Din 50; C. Zakotnik Din 4050; Jenko Din 25; tvrđka Škof & Vanek Din 40; Baudek Din 20; Meden Din 2550; F. Južina Din 20; Al. Legat Din 25; neimenovana Din 20; J. F. K. Din 25; neimenovana Din 30; neimenovani Din 40; neimenovani Din 30; neimenovani profesor Din 200. — Vsem se najpričneje zahvaljuje Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

— **Razne tatvine**. Posestniku Dolničarju v Podutiku je ukradla služkinja škafloj s 2 hranilnicama knjižnicama hranilnic v Sent Vidu. Knjižnice je zastavila v neki gostilni v Sp. Šiški za ceha. — V hotelu »Zagata« v Mariboru je ukradel neki gost kovček s razno obleko v vrednosti 4000 kron. — Na Platu je bilo vlomljeno pri družini Ladinik in ukradena moška obleka, temuzelena, skoraj nova, telovnik, jopič, ženska svilnata bluza in pa moška zlata 14 karatna veržica z obeskom v skupni vrednosti okrog 20.000 kron. — Neki bivši uslužbenec tvrđke »Impeze« je poneveril na škodo Ivana Kluna, zastopnika tvrđke Buffon v Treviso, 32.000 kron in je neznan kam pobegnil. — Mlekariči Neži Koritnikovi iz Lukavice je bil ukraden izpred tobačne tovarne iz vozička vrč mleka v skupni vrednosti 1200 kron. — Predzna tatvina je bila izvršena pri posestniku Ivanu Mihaelu v Rožni dolini. Tatovi so zaklali v njegovem hlevu 4800 kron vrednega prešiča in ga odnesli odnosedno odpeljali brez vsake sledi. — Ključavničarskemu mojstru Antonu Prebliku tudi iz Rožne doline je bilo ukradeno nekaj svinjskega mesa. — Posestniku Antonu Oblaku na Viču je posekal nekdo v njegovem gozdu v Logu

več mladih brez in jih odpeljal. Mož ima precejšnjo škodo. Tudi iz raznih okolicih krajev in iz dežele so javljajo vedno številne tatvine mladega drevja po gozdih.

— **Razno nesrečo**. V steklarni v Hrastniku je padel delavec Anton Mastnak na svojem stanovanju po stopnjicah in si je zlomil temenico na glavi. Poškodba je smrtna, oddal se ga v Ljubljansko bolnico. — V pivovarni Götz v Mariboru je padel hlapec Janca Horvat z voza, pri čemer je dobil težke poškodbe na levi roki in na glavi. — V Hvarni inš. Bühla v Mariboru pa je padel del stroja na levo nogo delavcu Alfredu Böckel in mu je zdrobil. — Pri ključavničarju in kleparju Andreju Dobrovolju na Vrhniki je odletel pokrov od neke svetiljke s tako silo, da je poškodoval vajenca Karla Nagodeta in pa Alojzija Jusenova na glavi. Posebno težko poškodbe na obrazu ima zadnji, katerega so morali prepeljati v ljubljansko bolnico. — V tovarni vžgalic in kemikalij v Rušah pri Mariboru je odletelo ključ. Viktorju Novaku težko klavdo v glavo in mu prebilo kost nad desnim očesom. — V tovarni čevljev P. Kozina v Trbižu je padel mehanik Skrinar Marko z visoke deske ter si prebil glavo in nevarno pretežek močnega. — V tovarni »Indusa« na Vrhniki je briznila delavcu Vincencu Dokši v obraz ostra tekočina, v kateri so se namakale krože. Težke poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnico. — Pri lesni industriji Pogačnik & Comp v Podmarju se je vsekala drvar Franjo Boršič na levo golen.

Primorske novice.

IZJAVA.

»Ko je 27. septembra 1923. na občnem zboru v Gorici prevzel podpisani odbor vodstvo politične organizacije goriških Slovencev, je v svojem pozdravu na slovensko ljudstvo v prvih dneh oktobra priobčil program, ki ga je naša dežela navdušeno pozdravila.

Vsi primorski listi, med njimi tudi »Edinost«, so program novega odbora odobraval in izjavili, da se z njim strinjajo.

V duhu tega programa je šel novi odbor na delo in se brez ozira na nevarnosti postavil na branik našega naroda. Ko je šlo za narodno, gospodarsko in politično pravice goriškega ljudstva (šolstvo, davki, opoja, civilni zakon itd. Ur.) se ni nikoli pomišljal zavzeti jasnega in odločnega stališča, posvečujoč svojo vest in svoje moči le prosperu slovenskega človeka in slovenske zemlje.

Z mirnim srcem gleda lahko odbor na delo, ki ga je izvršil v enem četrtletju. Složno odobravanje goriške javnosti je dokaz, da je pot novega odbora bila prava, poštna in koristna.

Goriški Slovenci so videli pač, da nismo v svojem nastopu nikdar nikogar napadali, nikogar žalili, nikogar izzivali, vzbujali nobenih preprirov in nobenih razkolov v deželi, temveč samo

pozitivno delali.

Duh goriškega društva je viden vsej naši javnosti v pisavi njegovega glasila: »Goriške straže«.

»Goriška Straža« je bila edini list na vsem Primorskem, ki se je v zadnjem četrtletju izogibal vsakemu, tudi najmanjšemu prepriču.

Posledica tega je, da ljudstvo list ljubi in ga v sklenjenih vrstah odobrava.

Goriško ljudstvo se je postavilo na korrektno stališče, da se ne bo vmešavalo v zadeve Trsta in Istre in je omejilo vsled tega svoje delovanje na goriško ozemlje. Pač pa je živo čutilo potrebo po vrhovnem vodstvu vseh Slovanov v Italiji v obliki Narodnega sveta in vodilo je v ta namen ves čas pogajanja s Trstom, ki do danes še niso zaključena.

V tem se je pripetil nenaden, obžalovanja vreden dogodek.

Sredi pogajanj za Narodni svet se je vršil dne 30. decembra 1923. občni zbor tržaškega društva in pičlo število zbranih gospodov je obdodilo kratkomaletno obstoj samostojne politične organizacije goriških Slovencev ter izjavilo, da raztegne tržaško društvo svoje delovanje čez Goriško, hoteč s tem izzvati boje v narodu.

Politično društvo »Edinost« v Gorici slovesno izjavlja, da ne bo sledilo na to pot, ker se zaveda, da ne prihaja našemu narodu rešitev iz krogov in preprirov, temveč samo iz pozitivnega dela.

Tiste posameznike, ki so iz strankarske nestrpnosti izstopili iz goriškega društva, bo ljudstvo brez škode pogrešalo, zakaj tekom zadnjih treh let so dokazali svojo popolno brezplovnost in nesposobnost v javnem delu, našemu ljudstvu niso ničesar dali, v njem ni ničesar vstvarili, pač pa so se stalno odtegovali vsakemu delu med narodom.

Ljudstvo to ve in zato bo ostal kile po razporu, ki je zadonel iz tržaškega občnega zbora, brez odmeva v narodu.

Zatorej more biti naš dogovor le eden: pošteno in pozitivno delo za narod, iz katerega smo izšli, v katerem tičimo, s katerim smo nerazdružljivo zvezani in združili svojo usodo. Prepričani smo, da ne bo z našim odgovorom zadovoljna samo cela Goriška, ampak ves naš narod v Julijsti Krajini.

Izjavljamo, da se v kregu in prepri ne bo mo spuščali, ampak šli mirno in pogumno svojo pot naprej, golovi, da bo zgodovina izrekla svojo končno sodbo, kdo je v tem težkem času resnično in trajno koristil svojem narodu.

Odbor

»Političnega društva Edinosti v Gorici.

p Umrla je v Trstu ga Elvira Mahne, vdova po pokojnem slovenskem veletrcu.

p Kubelik v Trstu. Te dni je koncertiral v Verdijevem gledališču v Trstu sloviti češki virtuozi na gosli Jan Kubelik. Zel je silen uspeh. Tudi za drugi koncert, ki se je imel vršiti v ponedeljek, je bilo gledališče razprodano. Nenadoma se je pa koncert brez poljanila definitivno odpovedal in gledališče je vstopnično vrnilo. Domneva se, da so koncert onemogočili fašisti iz narodnega šovinizma.

štalerske novice.

Š Čiščenje v Orjuni. Iz Celja se nam poroča, da je Orjuna začela veliko razčiščevalno akcijo in perustrucijo svojega članstva. Kot prvi je bil izključen glasom časnikaških vestih odločni predsednik demokratov dr. Kalan, ker je po mnenju Orjune premalo naroden. Mi smo načelni nasprotniki orjunskega nasilja in narodnega frazerstva, pa se zato nič ne razburjamo nad činom celjske Orjune ter pravimo, da se zgodi prav vsakemu resnemu možu, ako je izključen iz take organizacije, v kateri ni prostora za seriozne ljudi. Sedaj smo še samo radovedni, kdaj pride na vrsto veliki Sokol in Orjuna celjski, ki pred sodnijo brani nemčursko žensko radi žaljivih besedi: »windisches Schwein« in jih označuje javno pred sodiščem, da niso žaljive in pledira za oprostitve tako navdušeno, da mora kljub temu nenacionalni sodnik izreči obsodbo težkega razžaljenja časti. Tako v letu 1923 po Kristu v državi SHS v lepem msetu Celju.

O višek nacionalizma in nacionalne časti? Orjuna in Sokol in demokrati na delo naprej do solnčnih ciljev!

Š Pežar na Pohorju. V noči na sredo 9. t. m. je izbruhnil na Pohorju silen gozdni požar, ki je napravil gotovo občutno škodo, ki pa še ni ugotovljena. Iz Maribora in okolice je nudi požar, posebno ker je bila precej temna noč, naravnost divji prizor razgranega elementa v svoji grozoti in v silnem, strašnem izrednem sijaju. Po enajsti uri se je pulegel silen dim, nakar se je zasvetilo celo pogorišče in široka okolica v taki svetlobi, da so se razločile drevesne skupine na grebenu. Gorel je ves jugovzhodni greben od stolpa do Habakuka. Ko so zapazili v mestu požar in približno ugotovili, kje in kaj gori, je šla tudi požarna bramba, ki pa ni mogla do požara. Proti jutru je požar ponehal. Kako je nastal in koliko je uničil še ni ugotovljeno.

Š Uradni dnevi Trgovske in obrtniške zbornice v Celju so vsak drugi torek od 8—12. ure v poslopiju Javne skladiščne in prevozne družbe d. d., 1. nadstropje, soba št. 30 in sicer: v januarju dne 8. in 22., v februarju dne 5. in 12., v marcu dne 4. in 16., v aprilu dne 1. 15. in 29., v maju dne 13. in 27., v juniju dne 10. in 24., v juliju dne 8. in 22., v avgustu dne 5. in 19., v septembru dne 2. 16. in 30., v oktobru dne 14. in 25., v decembru dne 9. in 23. — Vsaka eventualna sprememba se bo še pravočasno objavila.

Š Neznani slepar, okrog 24 let star, ponošeno oblečen je izvalil v Krčevini na goljufiv način od služkinje Julije Ferličeve gumijast dežni plašč, par rokavice in športno čepico v skupni vrednosti do 4000 kron ter je neznan kam pobegnil.

Gonodarstvo.

SVETOVNA PRODUKCIJA ŽELEZA IN JEKLA V PRETEKLEM LETU.

V preteklem letu se je na svetu produciralo 54 milijonov ton surovega železa napram 52 milijonov ton v predločnem letu 1922. Produkcija leta 1921 izkazuje samo 36 milijonov ton. Predvojna svetovna produkcija je dosegla 77 milijonov ton, torej je znašala produkcija preteklega leta že 84 odstotkov.

Produkcija železa v svetovnem obsegu je najboljše merilo za potek konjunktura v svetovnem gospodarstvu. Kajti poleg tekstilne je metalurgična industrija najvažnejša panoga industrije. Ti dve stroki zaposlujeta največ delavstva, imata v svojih obratih največjo pogonsko silo.

Iz številk produkcije surovega železa v preteklem letu je razvidno izboljšanje gospodarskega položaja v skoro večini držav. Tudi evropsko gospodarstvo izkazuje od leta 1922 na 1923 izboljšanje. Evropska produkcija se je dvignila od 21 milijonov ton v letu 1921 na 25 milijonov v letu 1922 in se povzpela v letu 1923 na 26 milijonov in to navzlic ogromnemu nazadovanju nemške produkcije, ki je trpela radi zasedbe Poruhja ogromno škodo, za celotna dva milijona ton. Toda ta izpad nemške produkcije je bil kompenziran s povišanjem produkcije v ostalih državah, ki so iz ruhrske konjunktura potegnile velik dobiček. Tako je angleška industrija v preteklem letu dosegla 6 in pol milijona ton napram 5 milijonom v letu 1922. Tudi francoska produkcija se je po prehodni ustavitvi v prvi polovici leta 1923 zvišala v znatni meri. Poleg tega je narasla produkcija v Belgiji. Nasprotno pa je bila Luksemburška pri dobavi koksa iz zasedene Nemčije zapostavljena od Francozov in je zato manj producirala v letu 1923 kakor pa v l. 1922.

Izvenevropske države razen Amerike ne prihajajo v poštev zaradi malenkostne produkcije. Produkcija v severoameriških Združenih državah je dosegla v preteklem letu rekordno višino 40 milijonov ton, medtem ko je v letu 1920 dosegla 37 milijonov, leta 1921 17 milijonov in v letu 1922 27 milijonov ton. Re-

kordna številka 40 milijonov ton kaže na ugoden potek ameriške konjunktore. Ameriška produkcija dosega čez polovico svetovne in se v tem vidi dominantna vloga Amerike v svetovnem gospodarstvu. Istotako izkazuje tudi Kanada, ki je gospodarsko zelo navezana na Unijo, v katere gre čez dve tretjini njene ruranje trgovine, povznanje produkcije. Jekla se je v letu 1923 produciralo 72 milijonov ton napram 68 milijonom v letu 1922. Iz teh števil sledi, da je industrija jekla dosegla v preteklem letu 97 odstotkov predvojnne produkcijske višine.

g O kreditih Narodne banke. Kakor smo pred kratkim poročali, namerava Narodna banka izdajati nove kredite. Dodatno k temu naj navedemo, da so novi krediti na razpolago samo v višini vsote, za katero so zmanjšani krediti starim imetnikom. Gotovo je tudi to, da se ti krediti ne bodo podeljevali pred marcem ali aprilom t. l. O prošnjah bodo najprej podale svoje mnenje filiale, končno javno pa jih bo dodelila centrala Narodne banke v Beogradu. Tudi se krediti ne bodo podeljevali firmam, ki niso do časa, ko so zaprosile za kredit, obstojale že najmanj tri leta.

g Dinarski kurs v novembru. Povprečno je notrala deviza Beograd v mesecu novembru preteklega leta takole: v Curihu 6.54, šv. frankov, v Londonu (za funt sterling) 883.20 dinarjev, na Dunaju (za 100 Din) 80.300 avstr. kron in v Berlinu (za 100 Dn) 2514 milijard papirnatih mark.

g Monopolisti dohodki v oktobru 1923. Monopoli so dali državi v mesecu oktobru 1923 319 milijonov dinarjev dohodkov. V oktobru 1922 so dali samo 168 milijonov. Od lanskih dohodkov v oktobru odpada na: tobak 183 milijonov, sol 30 milijonov, petrolej 4 milijone, žveplenke 12 milijonov, cigaretni papir 13 milijonov in vrednostne papirje 25 milijonov dinarjev.

g Mlekarske zadruge v naši državi. Statistika izkazuje v celi državi 78 mlekarskih združenj, od teh v Sloveniji vse zadruge letno producirajo 13.900 met. stotov sira in 7240 met. stotov masla. Slovenske zadruge izvažajo velike množine mleka v Italijo in na Dunaj.

g Reški promet. V prvi polovici prošlega leta je bila v reškem uvoznem prometu Jugoslavija na prvem mestu, pri izvozu pa na drugem.

g Brezposelnost v Italiji. Konec oktobra preteklega leta je bilo v Italiji nezaposlenih 199.694 oseb napram 180.634 zadnjega septembra.

g Obtok bankeveev v Nemčiji. Zadnji izkaz nemške državne banke z dne 7. decembra preteklega leta izkazuje papirnatega denarja za 990 trilijonov mark, katere vsota se je od prejšnjega izkaza sem zmanjšala za 10 trilijonov mark.

g Industrijska kriza v Nemčiji. Vsed težke gospodarske krize je 100 tovarni železne industrije v Nemčiji ustavilo delo.

g Francoska produkcija sladkorja je znašala v prvih mesecih kampanje 1923-1924 137.165.622 rafiniranega sladkorja.

g Stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški je znašalo 31. decembra 9.508.903 čsl. krone.

g Znižanje carine na žito v Franciji. — Francoska vlada namerava znižati carino na

žito. Francoske gospodarske zadruge so sklenile protestirati pri vladi proti tej nameri.

g Češkoslovaška plačuje svoje dolge. V tretjem tednu meseca decembra je plačala Češkoslovaška tretji in zadnji obrok posojila Anglešč. Posojilo je znašalo 500.000 funtov šerlingov.

g Polom češkoslovaške lesne družbe »Lignum«. Brnska lesna družba »Lignum« je napovedala konkurz. Predsednika družbe, tovarnarja Zatloukala in člana upravnega sveta in veleposelnika Burdo so zaprli.

g Poljska marka. 8. januarja je dosegel dolar na varšavski borzi prikrat vrednost nad 10 milijonov poljskih mark. Notiral je navedenega dne 10 in pol milijona.

g Živiljenjski stroški v Angliji. Konec novembra preteklega leta so se dvignili živiljenjski stroški napram predvojnemu časom za 75 odstotkov.

BORZA.

Zagreb, 10. jan. (Izv.) Pešta 0.3250—0.3550, Italija 8.8475—8.8775, London 333—338, New York 88.70—89.70 (dolar 87.50—88.25), Pariz 4.33—4.38, Praga 2.5950—2.6250, Dunaj 0.124750—0.128750, Curih 15.54—15.64.

Curih, 10. jan. (Izv.) Pešta 0.0290, Berlin 0.000000124, Italija 24.85, London 24.72, New York 575.25, Pariz 28.35, Praga 16.80, Dunaj 0.008090 (n. a. K 0.008090), Bukarešt 2.85, Sofija 4.15, Beograd 8.45.

Ljublianske novice.

Ij Akademski služba božja. V nedeljo, dne 13. t. m. se ob navadni uri zopet prične akademski služba božja pri frančiškanih.

Ij V ambulateriju za spolne in kožne bolezni ljubljanske poslovalnice Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je bilo v preteklem letu 4106 ordinacij in sicer 3274 pri moških, 832 pa pri ženskih članih oziroma svojcih. Spolnih obolenj se je zdravilo 839 (724 m., 115 ž.), kožnih obolenj pa 1143 (819 m., 324 ž.). O spolnih obolenj je bilo 301 (287 m., 14 ž.) akutne kapavice 250 (234 m., 16 ž.) kronične kapavice ter 288 (234 m., 54 ž.) sifilitičnih obolenj. Največ spolnih obolenj (91) je bilo prijavičenih meseca junija, najmanj (61) meseca marca, največ kožnih obolenj (141) meseca oktobra, najmanj (75) pa meseca februarja.

Ij Mestna zastavljalsnica ima tomesечно dražbo maja 1923 zastavljenih predmetov 17. t. m. ob 3. uri popoldne.

Ij Nesreče. V strojnih tovarnah in livarnah si je pri vzdigovanju težkega dela stroja poškodoval delavec Alojzij Zakrajšek hrbenico. Posledica poškodbe je še nepredvidna. — Pri stavbinski družbi »Obnova« je spodrslil tesar Aleš Strniša na mokrem hodu in padel tako nesrečno, da se je potolkel po glavi in prstih ter si zlomil dve rebri na desni strani.

Ij Slabi gostje. V gostilno Ivana Ribnikarja v Sp. Šiški so prišli štirje veseli gostje in so si naročili jedi in pijačo. Ko so se nacehali, so se nameravali zmazati kot Mica Kovačeva. Prvina dvema ki sta šla naprej, se je to posrečilo, ker sta ostala dva talnika v gostilni. Ko pa sta se hotela tudi ta dva izmuzniti, je poklical gostilničar stražnika, ki je aretiral oba tiča in sicer brezposelnina Martina Gregorina, delavca brez stalnega bivališča in Ivana Jakopina, urar. pomočnika iz Ljubljane, Cesta na Loko. Obračun za ceho bo napravilo sodišče.

Ij Radi prepovedanega potratka v Ljubljano je prišla policija brezposelnega postopaka Alojzija Pleša iz Podkorena pri Kranjski gori. Mož je izgnan za dobo 3 let iz Ljubljane in se je zagovarjal, da je prišel v Ljubljano v bolnico, za kar pa nima nobenih izkazov.

Naznanila.

Krčjanska ženska zveza vabi predsednice Elinabetnih konferenc k seji, danes ob 5. v Jugoslovanski tiskarni.

V društvo »Sloven« v Ljubljani, predava v soboto, dne 12. t. m. pri Levu, specialist za pljučne in notranje bolezni g. dr. Josip Volaušek: o temi »Vpliv podnebja na tuberkulozo.« Začetek ob pol 9. zvečer. — Vstop vsem prost.

Zveza šahovskih organizacij v Ljubljani vabi tem potom vse, v Ljubljani včlanjene šahovske klube k zvezni skupščini, ki se vrši v soboto, dne 12. januarja 1924 ob pol 8 zvečer v prostorih Ljubljanskega šahovskega kluba, Narodna kavarna, s sledečim dnevnim redom: Likvidacija Zveze šah. organizacij v Ljubljani oziro združenje s Slovensko šah. zvezo v Celju. — Klubi imajo pravico odpisati na zvezno skupščino opolnomočene delegate (na vsakih 10 članov 1 delegat) z glasovalno pravico.

Podružnica Jug. Matice v Kranjski gori ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 20. t. m. ob 13. uri v hotelu »Razor« z običajnim dnevnim redom.

Odbor.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobo- in orkestristov v. a. s. o. z. v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 20. t. m. v zadruginih prostorih. — Dnevni red: 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1923. 3. Volitev odbora. 4. Služajnosti. — Načelnstvo.

Prosveta.

pr Koncert Rigo-Ravnik. V ponedeljek, dne 14. t. m. prireditelja baritonist dr. Aleksander Rigo in prof. Janko Ravnik samostojen koncert, na katerem izvajata v prvi vrsti prvokrat Ravnikov ciklus 7 samospenov »Sequidille«. Ta ciklus je smatrati kot celotno kompozicijo, ker se ena pesem preliva v drugo ter tvorijo vse pesmi miselno in muzikalno logično celoto. V celoti se ta ciklus na ponedeljkovem koncertu prvokrat izjaja javno v Ljubljani. Ostali del programa tvorijo razne pesmi iz domače in svetovne perske literature. — Vstopnice v Matični knjižarni.

Orlovski vestnik.

»Orlovski vestnik«. V petek, dne 11. t. m. ob 8 zvečer se vrši v društveni dvorani fantovski sestanek z zelo zanimivim predavanjem. Polnočevilno in točno. Novi člani dobrodošli! — Bog živi!

Turistika in sport.

T. K. »Skala«. Dne 11. t. m. ob pol 8. uri v zadnji sobi Narodne kavarne sestanek vseh smučarjev tekmovalcev, kakor tudi funkcionarjev pri nedeljski tekmi. — Odbor.

Izpred sodišča.

8 kolom. Jože Dolinar, šev. pom., po domače Kanizarjev v Sebenjah, je udaril v noči na 30. aprila 1. l. Janeza Urbanca s kolom po glavi in mu je prebil čelnico. Fant je bil smrtonesvarno poškodovan. Dolinar se je zagovarjal s silobranom,

češ da ga je napadel Urbanec s nožem in mu tudi prerezal suknjič. Obsojen je bil na 2 meseca ječe in mora plačati za bolečine 800 kron ter za zgušo zaslužku za tri delavne tedne po 190 kron na dan.

Dva tiholapea. Alojzij Logar, del. v Hotelu drščici, je bil obtožen, da je vzel dne 12. junija v Kalcih pos. Jakovu Grudnu voz zapravljenček in 2 konjski opremi v skupni vrednosti 20.000 kron in se odpeljal z dvema konjema, katere je dogovorno s prvimi izihotapil preko meje. Jakob Gruden pa je dne 27. junija kot priča pri okr. sodišču v Logatcu utajil, da Alojzija Logarja sploh ne pozna in trdil, da je sklenil kupčijo z nekim drugim Logarjem. Tudi je utajil, da je hotel konje izihotapiti. Gruden, ki je res poslal Logarja s konji preko meje, je tega ovadil, dasi mu je ta dal za konje na roko 4000 kron, 26.000 kron pa mu je kasneje tudi poslal. Iz tega nespornostljenja in prenaplega koraka je nastala dolga pravda, ki je končala s tem, da je bil AL Logar oproščen, Jakob Gruden pa je bil radi krivega pričevanja obsojen na tri mesece ječe in mora plačati razne stroške.

Lisica v kurniku — žigava je? Posestniku Francu Zalarju je hodila lisica v kurniku, katerega je imel na svojem podstrešju. Napravil je mož pri vodu desko, ki je sama zatvorila izhod, ko je skočila žival v kurnik. In res se je lisica na ta način vjela med kurjo družino, kjer je napravila velik ropot, ki je opozoril gospodarja. Ta je snel na strehi 2 opke in lisico ustrelil. Odri je roparico in dal kožuh sušit. Zvedel pa je zato lastnik lovs in ga ovadil. Pri obravnavi je ugotavljal mož, da on ni divji lovec, ker je ustrelil lisico ne na prostem, marveč na svojem dimpu. Okrajni sodnik je moža res oprostil, da pa se reši to vprašanje še na drugi instanci, se je zastopnik javnega obtožitelja pritožil.

Iz mestne klavnice. Mesarski pomočnik I. Roje je v vajence Jožef Route pri ljubljanskem mesarju Javorniku, sta bila svojočasno ovadana na policiji, da sta ukradla na mestni klavnici precejšen kos slanin in jo odpeljala svojemu gospodarju. Pri sodni obravnavi pa se je ugotovilo, da se je zgodilo to vedel pomoče, katero pa je zakrivila nepazljivost in povrčnost obtoženih fantov. Podoben kos slanin, ki je bil res Javornikov, je namreč že prejšnji dan vzela njegova soproga, ni pa tega povedala fantom, ki sta uverjena, da sta vzela gospodarjevo, vzela tujo lastnino. Pogledala pa nista na lastniške znake. Sodnik ju je s primernim resnim opominom oprostil.

Poizvedovanja.

Ispužil se je črn, nizek damski čevljar na poti od Uniona do tobačne tovarne. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi v policijskem uradu na Bleiweisovi cesti.

Najla se je manjša svota denarja in razne listine. Dobi se pri g. Luc. Šustar, Martinova c. 23.

Rečna torbica s nekaj denarja je bila najdena na Mirju. Dobi se pri Zalazniku, Emonska c. 2-1.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 300 m n. m. viš.

Normalna barometriška višina 786 mm.

Čas opazovanja	Baromet. v mm	Termomet. v C	Relativ. diferenc. v C	Nob. vetrov	Pasovine v mm
9. 1. 21 h	729.6	1.7	0.3	obl.	—
10. 1. 7 h	731.9	2.0	0.4	magla	—
10. 1. 14 h	733.9	3.6	0.6	sneg	—

2 kroj. vajenca

sprejem. — Več povedo v trgovini Anton Presker, Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Službo organista in CERKVENIKA

VŠČE mož z družino, kateri se mora po nalogu ital. oblasti izseliti iz zasedenega ozemlja. Še raje sprejemem službo HİSNIK ali SLUGE v mestu ali na deželi. — Informacije daje F. ARMENI, obč. tajnik, Toplice pri Novem mestu, 205

20.000 kron POSOJILA

ISCEM proti visokim obrestim. Sprejemam tudi družabnika, podjetje dobičkonosno. — Ponudbe pod »Zajamčeno« na upravo lista. 218

Prodaj večje strojno-mizarsko PODJETJE

stanovanjem in v večjih naročili v takojšnji nastop. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 211.

Divjega KOSTANJA

vsako množino, kupi po najvišji ceni trdka Paternost & Remic, Ljubljana. — Prošimo takojšnje ponudbe!

Mebi. sobo išče gospodična s 1. febr. — Cenj. ponudbe pod »Mirna« na upravo lista.

ISCEM ZA TAKOJ

primerno STALNO SLUŽBO kot pisarna, moč, skladišče, potnik ali sluga pri kakem uradu, ali trdki. Sem soliden in pošten Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: »ZANESLJIV« 194.

GARJE

kraste, lisaje odstranjuje pri človeku in živalih. Neftolmazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri TANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

NAPRODAJ do 38. t. m.

krasno gospodsko posestvo v ljubomer. okraju. Isto meri skupaj 12 orolov, od tega je 6 orolov izvrstnega vinograda, ostalo so njive, sadovnjaki in gozd, 4 zidana, z opeko krita poslopja, od teh ena vili podobna hiša s 4 elegant., popolnoma meblir. sobami, kuhinjo in pritlikl. krasno, prešno poslopje, dve kleti s sodi za 2 vagona, vse gospodar. orodje in z živino. Posestvo ima juž. lego in je oddal. 20 min. peš od kolo-dvora in od avstr. meje. — Lastnik kot obsejni prebivalec lahko prekorati drž. mejo brez potnega lista. Cena 550.000 Din. Naslov pri Alema Company, Ljubljana.

Inserirajte v »Slovenca«!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, brat in tast, gospod

Boštjan Tome

posestnik in gostilničar v Spodnji Šiški

danes, 10. januarja, po dolgi in mučni bolezni mirno preminul v 73 letu svoje starosti. — Pogreb predragga pokojnika bo iz hiše žalosti, Celovške ceste št. 14, v soboto ob pol treh na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. januarja 1924.

Žalujoci rodbini TOME in KACIČ.

Dr. Bogomil Senekovič

dvorni svetnik itd. itd.

večraj, dne 9. januarja 1924, ob 19. uri, po dolgi in mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, 11. januarja, ob 15. uri iz hiše žalosti, Gradišče 8, na pokopališče pri Sv. Križu. Ljubljana, dne 10. januarja 1924.

Olga roj. Hren, soproga. — Olga, Milena, Fedor, Andreja in Bogomila, otroci. — Filomela in Andrej Senekovič, starši. — Filomela, Pavla por. Kosin in Miroslav, sestra in brat. — Milodar, nečak.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

DRUŠTVO DIPLOMIRANIH BABIC ZA SLOVENIJO naznanja tužno vest, da je umrla njih članica, gospa

Frančiška Fortuna

babica

Pogreb blage pokojnice se vrši 10. januarja ob 15. uri iz Hiralnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Zvesti članici bodi ohranjen trajen spomin.

ODBOR.

Opr. štev. Nc I 151-24/2.

212

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Na predlog lastnice Slovenske trgovske d. d. v Ljubljani se bo prodajalo na javni prostovoljni dražbi posestvo pod vložno št. 38, k. o. Petersko predmestje 1. del, sestojече iz hiše na Resljevi cesti št. 22 z vsemi dvoriščnimi stavbami, dvoriščem in vrtom. Izklicna cena znaša 750.000 Din. — Dražba se vrši dne 14. januarja 1924 popoldne ob 11. uri na licu mesta na Resljevi cesti št. 22. — Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo. Zastavne pravice na posestvu zavarovanih upnikov ostanje nedotaknjene. Za potrditev prodaje si pridržuje prodajalka 8 dni pomisleka. Vsak ponudnik mora pred početkom dražbe založiti kot kavicijo 75.000 Din bodisi v gotovini, ali v vložno knjižico ali v obliki bančnega garantnega pisma. Najvišji ponudek je vplačati pri sodišču. — Prodajalka se zavezuje vse prostore v prodanem posestvu, ki jih do sedaj sama zavzema, trgovske lokale, pisarne, ki so deloma uporabne za stanovanje, skladišče in kleti, izprazniti do dneva plačila prve polovice kupnine. — Dražbeni pogoji in oni plačevanja se morejo upogledati v pisarni notarja ALEKSANDRA HUDOVERNIKA v Ljubljani kot sodnega komisarja.

Okrajno sodišče v Ljubljani,

dne 9. januarja 1924.

Iščemo 3-4 mašiniste 3-4 kurjače

za ozkotirne lokomotive.

Oferte je poslati na:

Tehn. podružje »RAD«, Topola, kod Mladonovca, Srbija